

တၢ်ဟံၣ်ဖျါလၢအိၣ်ကွဲးလီၤအသးတဖၣ်လၢကိမိ K-10 လၢ အမၤလိအဲကလံးကျိၣ်ဒ်ကျိၣ် အါထီၣ်တကျိၣ်မ့တမ့ၢ်ကျိၣ်အ ကလုၢ်သီၣ်လီၤဆိတခါအဂီၢ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၣ်လၢမိၢ်ပၢ်ဒီးပုၤကွၢ်ထွဲကဟုကယၢ်တၢ် တဖၣ်အဂီၢ်

ဆူ မိၢ်ပၢ်ဒီးပုၤကွၢ်ထွဲကဟုကယၢ်တၢ်တဖၣ်အဂီၢ်

နဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဟံၣ်ဖျါအိၣ်ကွဲးလီၤအသးခံခါလၢနဖိအကိအ အိၣ်ကိးန့ၢ်ဒဲးန့ၢ်လီၤ. တၢ်ဟံၣ်ဖျါသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ကမၤစၢၤန့ၢ်ဒဲးသးတၢ်
ကနၢ်ပၢ်မ့ၢ်နဖိအံၤကၢ်ထီၣ်ပသီ ထီၣ်ဒီးမ့ၢ်နကိအံၤဆိၣ်ထွဲနဖိအတၢ်မၤလိမၤဒီးန့ၢ်လီၤ. တၢ်ဟံၣ်ဖျါတခါစၢ်စၢ်ကဒုးန့ၢ်နဖိအတၢ်ကၢ်
ထီၣ် ပသီထီၣ်လၢလံာ်မိၢ်ပၢ်ကိးဘၣ်ဒဲးအပူၤန့ၢ်လီၤ.

တၢ်ဟံၣ်ဖျါလၢကိမိလၢအမၤလိန့ၢ်အဲကလံးဒ်ကျိၣ် ဆူညါတကျိၣ်မ့တမ့ၢ်ကျိၣ်အကလုၢ်လီၤဆိတခါအသး (English as an additional language or dialect (EAL/D))

ဖဲနဖိမ့ၢ်မၤလိအဲကလံးကျိၣ်အါထီၣ်တကျိၣ်မ့တမ့ၢ် ကျိၣ်အကလုၢ်သီၣ်လီၤဆိတခါ (EAL/D), တၢ်ဟံၣ်ဖျါအံၤ ကရဲပုၤန့ၢ်မ့ၢ်အဝဲသ့ၣ်
အတၢ်ကၢ်ထီၣ် ပသီထီၣ်လၢအဲ ကလံးကျိၣ်န့ၢ်မ့ၢ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲအီၤဒဲးလဲၣ် ဒီးနဖိအတၢ်ကၢ် ထီၣ်ပသီထီၣ်လၢတၢ်မၤလိအဲကလံး အကျိၣ်
အပူၤန့ၢ်လီၤ. လၢကိမိတဖၣ်လၢအအိၣ် 1 တီၤဒီးဆူအဖီခိၣ်အဂီၢ် တၢ်ဟံၣ်ဖျါကပၣ်ဃုာ်အဝဲသ့ၣ်အဲကလံးအကျိၣ် အတၢ် သ့တၢ်
ဘၣ်အပတီၢ်လၢအ အိၣ်ဝဲဒၣ်ခဲအံၤန့ၢ်လီၤ. အပတီၢ်သ့ၣ် တဖၣ်အံၤမ့ၢ် အခိၣ်ထံး, ဟဲထီၣ်ထီ, ဒိၣ်ထီၣ်ထီထီၣ် မ့တမ့ၢ် ဆူၣ်ဒိၣ်ထီၣ်
လဲၣ်န့ၢ်လီၤ. ဝံသးစူၤကွၢ်ဘၣ် လံာ်ဟ့ၣ်တၢ် ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၣ်လၢခံတကဘျီလၢတၢ်ဟံၣ်ဖျါဘၣ်ထွဲဒီး အပတီၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤန့ၢ်တက့ၢ်.

တၢ်ဟံၣ်ဖျါလၢကိမိလၢအဟဲတုၤသီ (EAL/D) တဖၣ်အဂီၢ်

ဖဲနဖိအံၤမ့ၢ်အိၣ်လၢ EAL/D အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတခါအ ပူၤဒီးအိၣ်လၢအိးစၢ်တြၢလယါအကိတဖျါၣ်ဖျါၣ်အပူၤ လၢတၢ်မၤလိအက
တီၢ်လွၢ်ခါမ့တမ့ၢ်စူၤန့ၢ်န့ၢ်, နဖိအတၢ်ဟံၣ်ဖျါကွဲးလီၤအသးန့ၢ်ဘၣ်တဘၣ်ကပၣ်ဃုာ် တၢ်ထံၣ်တၢ်ဟံၣ်သးဘၣ်ဃးအဝဲသ့ၣ်အ
တၢ်ကၢ်ထီၣ်ပသီ ထီၣ်လၢလံာ်မိၢ်ပၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်မၤလိန့ၢ်အဖီခိၣ်အါန့ၢ် အမးပတီၢ်န့ၢ်လီၤ.

တၢ်ဟံၣ်ဖျါလၢကိမိဟဲတုၤသီ EAL/D လၢအအိၣ်လၢတၢ်မၤလိအဲကလံးကျိၣ်လုၤတုၤလုၤတီၤ အလီၢ်ခါၣ်သးတဖၣ်မ့တ မ့ၢ် တၢ်မၤလိအဲကလံးကျိၣ်လုၤ တုၤလုၤတီၤအတီၤထီၣ်တဖၣ်အဂီၢ်

ဖဲနဖိမ့ၢ်ဆဲးလီၤမံၤလၢ တၢ်မၤလိအဲကလံးကျိၣ်လုၤတုၤလုၤတီၤ အလီၢ်ခါၣ်သးတဖၣ်မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤလိအဲကလံးကျိၣ်လုၤ တုၤလုၤ
တီၤအတီၤထီၣ်တဖၣ်အဂီၢ်အပူၤန့ၢ်, နကဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဟံၣ်ဖျါလၢအကွဲးလီၤသးတခါလၢ အဘၣ်ဃးဒီးအဝဲသ့ၣ်အတၢ်ကၢ်ထီၣ်ပသီ
ထီၣ်လၢတၢ် မၤလိအဲကလံးအကျိၣ်အပူၤန့ၢ်လီၤ. အမဲၤညါ, တၢ်ဟံၣ်ဖျါကဒုးန့ၢ်တၢ်ကၢ်ထီၣ်ပသီထီၣ်လၢတၢ်မၤလိ လံာ်မိၢ်ပၢ်ကိးဘၣ်
ဒဲးလၢတၢ်ကတိၢ်ကတီၤသးလၢတီၤ ထီၣ်အဂီၢ်န့ၢ်လီၤ.

အဲကလံးကျိာ်အတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်အပတၢ်တဖၣ်	
အခိၣ်ထံး	ကိၣ်ဖိလၢအခိၣ်ထံးတပတၢ် ကစးထီၣ်မၤလိအဲ ကလံးကျိာ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ကတိၤကျိာ်တခါ မ့တမ့ၢ် အါကျိာ်လၢတမ့ၢ် အဲကလံးကျိာ်ဒီးကအိၣ် ဒီးတၢ်ကွဲးလံာ်လၢအကျိာ်အခိၣ် ထံးတကျိာ်အပတၢ် လၢအဖိးမံဒီးအသးန့ၣ်န့ၣ်လီၤ. ကိၣ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်အံၤကစးထီၣ်ပၣ်ဃုာ်လၢကျိာ်တၢ်မၤလိ အလံာ်ညိၣ်သိၣ်ဒိၣ်လၢအကဲတၢ်ယိယိတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
ဟဲထီၣ်ထီ	ကိၣ်ဖိလၢအခိၣ်လၢဟဲထီၣ်ထီအပတၢ်န့ၣ်ကဒိၣ်ထီၣ် ဒီးအဲကလံးအတၢ်သ့ၣ်ညါန့ၣ်ပၢ်န့ၣ်လီၤ. ကိၣ်ဖိတဖၣ်အံၤကတိၤကျိာ်တကျိာ်မ့တမ့ၢ်အါန့ၣ်တကျိာ် ပၣ်ဃုာ်ဂံၢ်ခိၣ်ထံးအဲကလံးကျိာ်ဒီးအိၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်ညါလၢအ အါထီၣ်လၢအဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်ကွဲးအဲကလံးကျိာ်န့ၣ်လီၤ. ကိၣ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်အံၤကသ့ပၣ်ဃုာ်လၢတၢ်ဒါးအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ တဖၣ်ဒီးပၣ်ဃုာ်လၢတၢ်မၤလိကျိာ်ဖဲတၢ်မ့ၢ်ဟ့ၣ်လီၤအီၤဒီးကျိာ် အတၢ်သိၣ်လိလၢအဖိးမံဒီးဟ့ၣ်အါထီၣ်အီၤဒီးတၢ်ဆၢကတိၤ ဖဲကမၤဝဲၤတၢ်ဒါးအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ်အခါလီၤ.
ဒိၣ်ထီၣ်ထီ	ကိၣ်ဖိတဖၣ်အိၣ်လၢတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီအပတၢ်န့ၣ်ကတိၤကျိာ် တကျိာ်မ့တမ့ၢ်ကျိာ်အါကျိာ်, ပၣ်ဃုာ်အဲကလံးကျိာ်လၢတၢ်သ့ၣ် အီၤလၢကိးနံၤဒဲးအဂီၢ်, ဒီးဒိၣ်ထီၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်ညါန့ၣ်ပၢ်လၢတၢ် အကွဲးအဲကလံးကျိာ်န့ၣ်လီၤ. ကိၣ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်အံၤမ့ၢ်ပၣ်ဃုာ် ပၣ်ဂီၢ်ဆူၣ်ဆူၣ်ကလဲာ်လၢတၢ်ဒါးအပူၤဒီးကိၣ်အတၢ်ရဲၣ်လီၤကျဲၤ လီၤတဖၣ်အပူၤဒီးပၣ်ဃုာ်လၢတၢ်မၤလိအမူအဒါတဖၣ်အပူၤ ပွဲၤတၢ်တုၤထီၣ်ထီၣ်ဘးလၢအအါန့ၣ်သ့လီၤ. အဝဲသ့ၣ်အကျိာ် အခိၣ်ထံးတကျိာ်ကမ့ၢ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲလၢအလုၢ်အပူၤဒိၣ်လၢအ ဂီၢ်ဆူၣ်ညါဖဲအဝဲသ့ၣ်ဒိၣ်ထီၣ်ဒီးအတၢ်သ့အဲကလံးအဝီၤသန့ အပူၤအခါဒီးအတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဝီၤဩတဖၣ်အခါန့ၣ်လီၤ.
ဆူၣ်ဒိၣ်ထီ	ကိၣ်ဖိလၢအခိၣ်လၢဆူၣ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီအပတၢ်န့ၣ်ကတိၤကျိာ်တကျိာ် မ့တမ့ၢ်ကျိာ်အါန့ၣ်တကျိာ်လၢအပၣ်ဃုာ်အဲကလံးကျိာ်ဒီးအိၣ်ဒီး တၢ်န့ၣ်ပၢ်ဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်ကွဲးအဲကလံးကျိာ်လၢအဂ့ၤလီၤ. ကိၣ်ဖိ တဖၣ်အံၤမ့ၢ်ပၣ်ဃုာ်ပၣ်ဃုာ်ပၣ်ဂီၢ်အသဘျုးလၢတၢ်ဒါးအပူၤဒီးကိၣ် အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတဖၣ်အပူၤဒီးအိၣ်ဒီးကံၢ်စီၤလၢကသ့အဲကလံးလၢကပၣ်ဃုာ်လၢတၢ်မၤလိတၢ်လၢထီၣ်ရီၤတၢ်တုၤထီၣ် ထီၣ်ဘးအဂီၢ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်န့ၣ်ပၢ်ဒီးထူးထီၣ်လံာ်လၢတၢ်စံး တၢ်ကတိၤဒီးတၢ်ကွဲးလၢတၢ်ပညိၣ်လီၤလီၤဆီဆီတဘျုးမံၤအဂီၢ် သ့သန့က့လိၣ်ဘၣ်ဒီးကျိာ်တၢ်သိၣ်လိလၢတၢ်ပညိၣ်လီၤဒီး တၢ်မၤအကျဲၣ်ခိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢအကဲတၢ်မၤစၢၤလၢ EAL/D အဂီၢ်, ဒ်အခဲဒ်မံးအကျိာ်ဘၣ်ထွဲဒီးလံာ်မိၢ်ပုၤန့ၣ်အါထီၣ်ဝဲဒၣ် အဆၢကတိၤန့ၣ်လီၤ.

လီၤတဲစိပုၤကတိၤကျိးထံတၢ်အတၢ်မၤစၢၤ

ဖဲနမ့ၢ်အဲၣ်ဒီးအါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဆူၣ်ညါန့ၣ်ဝံသးစူၤဆဲးကျိးဘၣ် ကိၣ်တက့ၢ်. ဖဲနမ့ၢ်လိၣ်ဘၣ်ပုၤကတိၤကျိးထံတၢ်တဂၤလၢကမၤစၢၤန့ၣ်ဃုာ်ဒီးတၢ်ဆဲးကျိးကိၣ်န့ၣ်, ဝံသးစူၤကိးဘၣ်လီၤတဲစိပုၤကတိၤကျိးထံတၢ်အတၢ်မၤစၢၤလၢ 131 450 ဒီးဃုန့ၣ်ပုၤကတိၤကျိးထံတၢ်လၢန့ၣ်တက့ၢ်. ပုၤကတိၤကျိးထံတၢ်ကိးကိးဒီးကအိၣ်လၢလီၤကျိၤအလီၤလၢ တၢ်ကမၤစၢၤန့ၣ်ဃုာ်ဒီးတၢ်တဲသကိးတၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်တဃုန့ၣ်ဒီး အပူၤလၢတၢ်မၤစၢၤတခါအံၤအဂီၢ်ဘၣ်.